

JAI Bozóky János Általános Iskolai Tagintézménye Jászdózsa

ÉNEK - ZENE helyi tanterv

3-4. évfolyam

Készítette: Hódosi Erika

2020.

„A zene az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”

Kodály Zoltán

Az ének- zenei nevelés a tanuló identitástudatának kialakítása és személyiségfejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú. A zenei nevelés akkor lesz eredményes, ha kialakul a tanuló zenei anyanyelve, mely által hazájához, nemzetéhez értelmileg és érzelmileg egyaránt kötődik. A pedagógus munkájának érdemi szerepe van a gyermek iskolai életében, ennek hatása életre szóló, túlmutat az iskola falain.

Az ének-zenei nevelés speciálisan olyan készségeket, képességeket, kompetenciákat is fejleszt, melyek hatással vannak egyéb, nem zenei képességekre is (transzferhatás).

Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérezés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A tanuló megismeri a zene mindennapi funkcióját, és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is.

A zenei nevelés Magyarországon a Kodály Zoltán által megalkotott filozófiát követve, tevékenység központú módszer alapján valósul meg.

A magyar zenekultúra évszázados hagyománya, hatalmas magyar dallamkincse, bőséges tartalmat kínál a zenei oktatás minden szintjéhez. Zenei anyanyelvünk, általános műveltségünk megalapozásának és nemzeti azonosságtudatunknak fontos tényezője.

„Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
3.	2	72	68	4
4.	2	72	68	4

alkalmasabb erre, mint a népdal. Erre az alapra épülhet olyan zenei műveltség, mely nemzeti, de lelket tár minden nép nagy alkotásainak. Értékmérőt is kap a népdallal, aki e századok csiszolta tökéletességhez méri, amit hall: nem tévesztik meg többé hamis bálványok...” (Kodály Zoltán)

Az első négy évfolyamon elsősorban alapképességek és készségek fejlesztése zajlik, ezért a témakörök nem alkotnak zárt egységet és nem időrendben követik egymást. Az egyes témaköröknél megjelölt minimum óraszámok, csak arányaiban segítik a tájékozódást. A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az alsó tagozaton kiemelt nevelési-oktatási cél, az éneklés megszerettetése. A zenei anyanyelv megismerése, elsajátítása és használata segít megalapozni az értékörzést, a tanulók nemzeti identitását. A népdalok tanítása számtalan élethelyzetre ad példát és kínál megoldást.

További cél, hogy az aktív éneklés és a zenehallgatás során a tanulók örömteli élményekhez jussanak. Fedezzék fel a zenei alkotás örömét, kifejező éneklésük, hangszeres játékok, ritmikai alkotásaik, saját kis zenei kompozícióik által. Fejlődjön ritmikai készségük, zenei hallásuk, tanuljanak meg alapszinten kottát írni és olvasni. Ismerjenek meg zeneirodalmi alkotásokat, korosztályuknak megfelelő módon. Ehhez kapcsolódik a koncert-pedagógia. A

tanulók számára biztosítani kell, tanévenként legalább egy közös hangverseny látogatást, mely hozzásegíti őket az élő muzsikálás szépségének megbecsüléséhez.

3–4. évfolyam

A harmadik és negyedik évfolyamokon fő feladat az előzőekben megszerzett ismeretek és készségek továbbfejlesztése, mélyítése elsősorban élményszerű és játékos módon.

A tanulók e nevelési – oktatási szakasz végére a dalokat tisztán, stílusosan, magabiztosan, örömmel énekelik.

A tanulók az énekelt dalok meghatározott zenei elemeit megfigyelik, tanári rávezetéssel tudatosítják, felismerik kottaképről, és tanári segítséggel reprodukálják. A zenei elemeket, a ritmikai, dallami, és hallási készségeket improvizációs és kreatív játékos feladatokkal gyakorolják (ritmusvaráció, osztinató). A különböző karaktereket a tanult dalokban, zeneművekben megfigyelik, majd testhangszerekkel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás) és saját készítésű hangzó eszközökkel reprodukálják.

A tanulók a hangszerekkel lehetőség szerint többféle formában is találkoznak, elsősorban a hallgatott zenékben figyelik meg, de élőben is találkoznak velük zenei előadásokon, koncerteken. A maguk által készített hangkeltő eszközöket pedig improvizációs, játékos feladatokban használják.

A tantárgyi fejlesztés eredményeképpen magasabb szintre jut előadói, zenei befogadói és alkotói készségük.

A zenehallgatáskor átélt élményeiket szóval, rajzzal, tánccal és szabad mozgás improvizációval fejezik ki. A hallgatott zenékben felismerik a tanult zenei elemeket, karaktereket.

Megvalósítandó cél továbbá, hogy a tanár változatos motivációs technikákkal segítséget nyújtson a tanulónak abban, hogy a zeneműveken keresztül rátaláljon önmagára.

3. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év
2 óra/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Kerettantervi óraszám	Helyi többletóraszám	Témakör összidőkerete
1.	Zeneművek/Énekes anyag	34		34
2.	Zeneművek/Zenehallgatás	14		14
3.	Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	8	+1	9
4.	Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6	+2	8
5.	Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6	+1	7
	Évfolyam összesen	68	2	72

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zeneművek/Énekes anyag	Órakeret 34 óra
Előzetes tudás	A tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és szép hangon való éneklése.	

<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Magyar népdalok hallás utáni megtanulása;</p> <p>A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával, mint egyenes testtartás, helyes légzés és artikuláció;</p> <p>A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, tánccházi zenében és feldolgozott formában, melyek példája nyomán törekszik az autentikus előadásra;</p> <p>Az interpretáció élménnyé mélyítése a dalokhoz kapcsolódó játékok, táncok, dramatizált előadások és élő hangszerkíséretnek segítségével;</p> <p>Az éneklés hangterjedelmének bővítése az oktávon túlra;</p> <p>Előadói készség: az éneklés örömeinek megtalálása előadóként; a tevékenységközpontúság elősegítése;</p> <p>Befogadói készség: új dalok megismerésével felfedezni a dalok megismerésének örömeit; új dalok tanulásakor felfedezni a dalok megismerésének örömeit; a képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben;</p> <p>Alkotói készség: aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozásának segítése ;</p> <p>Évfolyamonként legalább 40 gyermekjátékdal, népdal megismerése – ezt írtuk közös megegyezéssel;</p> <p>A dalokhoz kapcsolódó játékok, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismerése;</p> <p>A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése;</p> <p>A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése.</p>
<p style="text-align: center;">Ismeretek/fejlesztési követelmények</p> <p><i>Életképek</i> Anyám, édesanyám; Elmentem a piacra; Ettem szőlőt; Én elmentem; Gólya, gólya, gilice, Hej, Jancsika; Itt ül egy kis kosárba; Kis kertemben uborka; Szántottam gyöpöt; Úgy tetszik, hogy; Volt nekem egy kecském</p> <p><i>Párosítók--- >Leányok, legények</i> Cickom, cickom; Csipkefa bimbója; Két szál pünkösdrózsa ; Kis kece lányom</p> <p><i>Táncnóták- →Táncos dalok</i> Erdőjáróznak a lányok; Három éjjel; Ég a gyertya, ha meggyújtják</p> <p><i>Tréfás dalok</i> A faragószék nótája; Egy kis kertet keríték – D150; Fáj a kutyámnak a lába; Fut a kicsi kordé; Három szabó legények; Megfogtam egy szúnyogot; Összegyűltek, összegyűltek az újfalvi lányok; S a te fejed akkora; Szélről legeljetek; Télen nagyon hideg van; Ugyan édes komámasszony</p> <p><i>„Mesés” dalok</i> Elszaladt a kemence; Zöld erdőben a tücsök; Virágéknál ég a világ</p>	<p style="text-align: center;">Kapcsolódási pontok</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szókincs bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Dráma és színház:</i> népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra jellemző példáinak ismerete.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>

<p><i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra</i> Erkel Ferenc – Himnusz; Kodály Zoltán-Gazdag Erzs: Ezüst szánkót hajt a dér; Betlehem kis falucskába; Csordapásztorok; Adjon az Úristen; Gábor Áron rézágyúja; Kodály Zoltán– Weöres Sándor: Buba éneke; Már megjöttünk ez helyre (Népdal – Károlyi Amy); Elhozta az Isten</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Zeneművek/Zenehallgatás	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően. Ismeretek hangszerekről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A hangszerek hangszínének megfigyeltetése a tanult zenei anyagban; Különböző stílusú, korú és műfajú zenék hallgatása a gyermekvilág és mesék témájában; Az egyes szereplők zenei ábrázolásának megfigyelése a cselekményes zenében; Hangutánzások, hangszínek, ellentétek megfigyelése a hallgatott zenékben; A zene keltette érzések kifejezése szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval; Zenei befogadói készség: a hallgatott zenék folyamatainak követése: hasonlóságok, különbözőségek, variációk megfigyelése a tanuló képzeletének aktív részvétele a zeneművek befogadásában; egy-egy zenemű befogadásának segítése motivációs zenei játékokkal; a zenei befogadás mikéntjének megtapasztalása a zenei aktivitáson keresztül; Zenei befogadói készség fejlődése; Alkotói készség: aktív részvétel az alkotói folyamatokban; a megélt élmények feldolgozása; a zeneművek eljátszása dramatizált előadással; A gyermekkar, vegyeskar, szólóhangszer és a zenekar hangzásának azonosítása; A zeneművekhez tartozó mesék, zenei programok megismerése; A zenei kifejezés művészi megvalósítása változatainak megismerése; Ismeretek szerzése hiteles előadóktól a dalok stílusos előadásához.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském; Túrót eszik a cigány – gyermekkar, részlet (Csipkefa bimbója), Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten); Háy János – A császári udvar bevonulása; Napóleon csatája; Sej, Nagyabonyban; Székely fonó: Kitrákotty mese Bartók Béla: Gyermeknek I./5. Játék (Cickom, cickom); I./17. Körtánc (Kis kece lányom); II./ 29. Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám) Bartók Béla: Mikrokozmosz – II./95. A kertemben uborka; 44 hegedűduó – II. füzet- Szünyogtánc (Mefogtam egy szünyogot); III. füzet Párosító (Ugyan édes komámasszony)</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül. <i>Hittan:</i> egyházi ünnepek, szakrális</p>

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba’; Ugyan, édes komámasszony; Elszaladt a kemence; Egy boszorka van, Szegény Bodri! - gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába) Josquin: A tücsök Leopold Mozart: Gyermekszimfónia - részlet Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ Csajkovszkij: Diótörő- Kínai tánc, Orosz tánc Johann Strauss: Tik-Tak polka Ránki György: Pomádé király új ruhája I. szvit III. tétel; „Munkában a szemfényvesztők, készül a csodaruha” Leonard Bernstein: Divertimento – pulyka tánc Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ – ide tenném, időrend Betlehemes / Csordapásztorok		népszokások <i>Erkölcstan:</i> zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben. <i>Dráma és színház:</i> tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás. <i>Vizuális kultúra:</i> zenei tartalmak vizuális megjelenítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	. Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABA forma; duett; szólóének (dal)	
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Zenei ismeretek/ Ritmikai fejlesztés	
Órakeret	9 óra	
Előzetes tudás	A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerje a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel; Ismerje a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát; Megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést; Elismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus; Ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket; Egyszerű ritmussorokat rögtönöz.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
Kapcsolódási pontok		
Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben; Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése; Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal; Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban: <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és	<i>Matematika:</i> halmazok, számsorok. <i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.	

hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő Eszközök, és ritmushangszerek segítségével; szinkópa, nyújtott és éles ritmus; egyedül álló nyolcad és szünete; Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete; $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta.		
Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai és dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismeri, éneklí és alkalmazza a felső dó , alsó lá és alsó szó hangokat; Megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket; A tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban; Belső hallás fejlesztése dallambújtatással; A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése; Kánonok éneklése, gyakorlása; A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése; Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére; A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal; fá és ti hangok - hétfokú hangsor; A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése; Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben; A violinkulcs.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memóriafejlesztés, hangszín, hangerő. <i>Matematika:</i> elemző képesség fejlesztése. <i>Dráma és színház:</i> tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás. <i>Vizuális kultúra:</i> zenei élmények vizuális megjelenítése. Kreativitás, manuális készség fejlesztése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor; hétfokú hangsor; violinkulcs	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai és dallami elemek lejegyzése tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megfigyeli és azonosítja az alapvető zenei jelenségeket (hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok) a kottában; Kottaképről azonosítja a hallás után tanult dalokat; Érzékeli, hogy ugyanaz a dallamrészlet különböző magasságokban írható, olvasható.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.); A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon; Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával; A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével; A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével; A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére; Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére; Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után; A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során; Violinkulcs írása; Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása; Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása; Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása; A ¾ és 4/4 –es ütemfajta grafikai képe és írása; Dó’ – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában; A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.		Matematika: halmazok, számsorok. Vizuális kultúra: vizuális jelek és jelzések használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A korábbiak elmélyítése	

4. évfolyam

Óraszám: 72 óra/év
 2 óra/hét

Témakör sorszáma	Témakör	Kerettantervi óraszám	Helyi többletóraszám	Témakör összidőkerete
1.	Zeneművek/Énekes anyag	34		34
2.	Zeneművek/Zenehallgatás	14		14
3.	Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	8	+1	9
4.	Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6	+2	8
5.	Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6	+1	7
	Évfolyam összesen	68	4	72

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Zeneművek/ Énekes anyag	Órakeret 34 óra
Előzetes tudás	A tanult dalok pontos dallammal, ritmussal, szöveggel, megfelelő tempóban, tiszta intonációval, és szép hangon való éneklése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangji sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra; Különböző dinamikai szinteken tud énekelni; A zenei produkciók kifejező előadásmódján a pedagógus visszajelzése alapján alakít; A tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz; Hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével; Hangterjedelme túllép az oktávon.	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>Életképek</i>		<i>Magyar nyelv és irodalom: szókincs</i>

Készítette: Hódosi Erika
 2020.

<p>A juhásznak; Badacsonyi szőlőhegyen; Béres legény; Bogojai legények; Ábécédé; Falu végén; Gyéren vettem kenderkémet; Kelj fel juhász; Kihajtottam; Molnárlegény voltam én, PásztoreMBER vígan él; Sárga csikó, Szánt a babám</p> <p><i>Párosítók- Leányok, legények</i> Azt hallottam; Csillag Boris; Elvesztettem páromat; Hej, Vargáné; Jaj, de szépen esik az eső; Kocsi, szekér; Komáromi kisleány; Széles a Duna; Szép szatmári lányok; Új a csizmám; Zörög a kocsi</p> <p><i>Állatos dalok</i> A macskának négy a lába, Az árgyélus kismadár, Debrecenbe kéne menni; Egy nagyorrú bolha; Házasodik a tücsök; Kis kacsa fürdik</p> <p><i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra</i> Erkel Ferenc: Himnusz; Luca, Luca; Karácsonyi pásztortánc; Mennyből az angyal; Üdvözlégy, kis Jézuska; Farsang három napjába; Ez ki háza, ki háza?, Huszárgyerek, huszárgyerek; Most szép lenni katonának; A pünkösdek jeles napján</p>	<p>bővítése, érthető szövegejtés, kifejező artikuláció.</p> <p><i>Liturgia:</i> aktív részvétel a szentmisén és paraliturgikus alkalmakon</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek</p> <p><i>Dráma és színház:</i> népdal és néptánc kapcsolata, népszokások dramatizált előadása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgy-kultúra jellemző példáinak ismerete.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgás, helyes légzés, testtartás.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>tempo giusto, magyar népszokások, jeles napok, táncház</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>2. Zeneművek/Zenehallgatás</p>	<p>Órakeret 14 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Befogadói kompetenciák a korosztálynak és az átélt zenei élményeknek megfelelően. Ismeretek hangszerekről.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Zenehallgatási élményekkel gazdagodik;</p> <p>További zongoradarabokban ismer rá a tanult dalokra;</p> <p>Népdalfeldolgozásokat hall zenekari kísérettel;</p> <p>Megismerkedik a zenében alkalmazható humorral;</p> <p>Ismerete gazdagodik a különböző stílusban írott zeneművek meghallgatása által;</p> <p>Megismer több, a mindennapokhoz, továbbá alkalmakhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz fűződő zenei részletet;</p> <p>Megismerkedik a szimfonikus zenekar főbb hangszereivel (hegedű, cselló, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita);</p> <p>Megismerkedik a zenében alkalmazott humorral.</p>	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Erkel Ferenc: Himnusz Népzenei felvételek eredeti előadásban (Magyar népzene sorozat) Kodály Zoltán: Hány János – részletek – Ábécédé, A juhász – gyermekkar; Villó – gyermekkar, részlet (Ez ki háza); Pünkösdlő – gyermekkar, részlet (A pünkösdsnek) Bartók Béla: Gyermekeknek I./11. Elvesztettem páromat; II./ 22. Debrecenbe kéne menni; II./ 37. Kanásznóta (Házasodik a tücsök) Bartók Béla: Mikrokozmosz - Dallam ködgomolyban Bárdos Lajos: Kocsi, szekér - vegyeskar Clément Janequin: A madarak éneke W.A. Mozart: Gyermekjáték – dal W.A. Mozart: Esz-dúr zongoraverseny K. 271 "Jeunehomme" III. tétel - részlet Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládé tündér tánca Muszorgszkij: Egy kiállítás képei - Baba Yaga kunyhója Bizet: Carmen – gyermekkar (Mi is jöttünk felvonulni) Rossini: Macska – duett Prokofjev: Péter és a farkas - részletek Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca Betlehemes / Üdvözlégy, kis Jézuska</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> mondatszerkezetek - kérdés és felelet.</p> <p><i>Dráma és színház:</i> önkifejezés erősítése, néptánc.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> mozgáskoordináció.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Himnusz; visszatérés a zenében, vagy ABA forma; duett; szólóének (dal)	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai elemek felismerés és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;</p> <p>Ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;</p> <p>Megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;</p> <p>Felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus;</p> <p>Ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;</p> <p>Egyszerű ritmussorokat rögtönöz.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Egyenletes lüktetés hangoztatása éneklés közben;</p> <p>Ütemhangsúlyok mozgással történő érzékeltetése;</p> <p>Ritmikai többszólamúság alkalmazása ritmuskánonokkal;</p> <p>Összetett ritmusok gyakorlása páros és páratlan metrumú ütemekben mozgással, testhangszerrel (pl. taps, csettintés, combütögetés, dobbantás);</p>		<p><i>Matematika:</i> halmazok, számsorok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.</p>

<p>a tanuló által készített hangkeltő eszközökkel, és ritmusnevekkel csoportosan és párban:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a zenei hangsúly érzékeltetésével, • mondókák, gyermekversek ritmusának hangoztatásával, • felelgetős ritmusjátékokkal, • ritmusvariációval, • osztinatóval, • befejezés rögtönzésével egyszerű ritmussorokhoz <p>Alkotói készség: Egyszerű ritmushangszerek (pl. dobok, húrok, csörgők stb.) és hangkeltő eszközök készítése; Játékkal oldott zenei tevékenységek alkalmazása; Rögtönzés dallammal, ritmussal; Ritmussorok alkotása változatos hangszíneket használva, testhangok és különböző hangkeltő eszközök, és ritmushangszerek segítségével;</p> <p>szinkópa, nyújtott és éles ritmus;</p> <p>egyedül álló nyolcad és szünete;</p> <p>egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünete;</p> <p>$\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szinkópa; zenei hangsúly; nyújtott és éles ritmus; páratlan lüktetés</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult dallami elemek felismerése kézjelről, betűkottáról, és azok hangoztatása tanári segítséggel csoportosan.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Megismeri, éneklí és alkalmazza a felső dó , alsó lá és alsó szó hangokat;</p> <p>Megfigyel és hallás után reprodukál különböző hangszíneket, ellentétes dinamikai szinteket;</p> <p>A tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A tudatosított zenei elemek gyakorlása minél több kontextusban;</p> <p>Belső hallás fejlesztése dallambújtatással;</p> <p>A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése;</p> <p>Kánonok éneklése, gyakorlása;</p> <p>A dallam és szöveghangsúly összefüggéseinek megfigyelése;</p> <p>Alkotói készség: különböző karakterű dallamválasz rögtönzése egyszerű dallamsorokhoz; testhangszerek (pl. taps, csettintés, combütögetés,</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memóriafejlesztés, hangszín, hangerő.</p> <p><i>Matematika:</i> elemző képesség fejlesztése.</p> <p><i>Dráma és színház:</i> tánc és</p>

<p>dobbantás), és a tanuló által készített hangkeltő eszközök hangszínének megfigyelése és azok improvizatív használata, eltérő karakterek kifejezésére;</p> <p>A pentaton hangkészlet kiegészül az alsó szó és a felső dó hanggal; fá és ti hangok - hétfokú hangsor;</p> <p>A fá és ti hangok kézjeleinek ismerete és kézjelről történő éneklése;</p> <p>Különböző karakterű hangszínek, dinamikai szintek megfigyelése és azonosítása a tanult dalokban, zeneművekben;</p> <p>A violinkulcs.</p>	<p>szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei élmények vizuális megjelenítése.</p> <p>Kreativitás, manuális készség fejlesztése</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Forte; piano; halkítás-erősítés; dallam- és szöveghangsúly; pentaton hangsor; hétfokú hangsor; violinkulcs</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A tanult ritmikai és dallami elemek lejegyzése tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;</p> <p>Tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal;</p> <p>elmélyültebb lesz alapvető tájékozottsága a kottában;</p> <p>megtapasztalja a relatív szolmizáció lényegét;</p> <p>a hallás után tanult dalokat képes a kottakép alapján azonosítani és a kottában követni;</p> <p>a kottában felismeri a tanult új ritmusképleteket és dallamhangokat;</p> <p>pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;</p> <p>helyesen használja a szolmizációs hangokat és neveket különböző intonációs és hangképző gyakorlatoknál, hallásfejlesztésnél.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A hallás után tanult dalok kottából való azonosítása különböző eszközökkel (pl. a dallamvonal lerajzolásával, mozgással stb.);</p> <p>A hangmagasság, dallamvonal, és időbeli viszonyok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>A tanult új ritmikai elemek megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p> <p>A tanult dallamhangok megfigyelése és követése a kottában a tanult dalokon;</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> memória fejlesztése a tanult szövegeken keresztül.</p> <p><i>Hittan:</i> egyházi ünnepek, szakrális népszokások</p>

<p>Egyszerű, rövid írás – olvasási feladatok a tanult új ritmikai elemek és dallamhangok alkalmazásával;</p> <p>A figyelem, az összpontosítás fejlesztése a fenti feladatok segítségével;</p> <p>A finommotorikus mozgások fejlesztése az egyszerű, rövid írás feladatok segítségével;</p> <p>A leírt kottakép visszaéneklése a zenei olvasás fejlesztésére;</p> <p>Rövid dallamok éneklése a tanult hangok alkalmazásával, a zenei olvasás fejlesztésére;</p> <p>Felismerő kottaolvasás segítése a tanult dalok szolmizált, kézjelezett éneklése után;</p> <p>A mozgó dó hang szerepének megfigyelése az írás és az olvasás során;</p> <p>Violinkulcs írása;</p> <p>Szinkópa, nyújtott és éles ritmus grafikai képe és írása;</p> <p>Egyedül álló nyolcad és szünete grafikai képe és írása;</p> <p>Egész értékű és pontozott fél értékű kotta és szünetének grafikai képe és írása;</p> <p>A $\frac{3}{4}$ és $\frac{4}{4}$ –es ütemfajta grafikai képe és írása;</p> <p>Dó' – lá – szó – mi – ré – dó – lá, - szó, hangok a kottában;</p> <p>A hétfokú hangsor relációi, kézjelük és elhelyezkedésük a vonalrendszerben.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> zeneművek erkölcsi tartalma, üzenete, viselkedési normák a zeneművekben.</p> <p><i>Dráma és színház:</i> tánc és szabad mozgás, improvizáció, dramatizált előadás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> zenei tartalmak vizuális megjelenítése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A korábbiak elmélyítése</p>